

Harju maakonnas Kose vallas Nutu külas riigimetsa kvartali PY262 eraldistel 901, 902 ja 903 ja kvartal PY273 eraldisel 901 raadamise keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (registrikood 70004459) volitatud esindaja Tarmo Tamme (Tamm) 13.01.2025 ja 24.01.2025 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata riigimetsa kvartali PY262 eraldistel 901, 902 ja 903 ja kvartal PY273 eraldisel 901 raadamise keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Riigimetsa Majandamise Keskuse volitatud esindaja Tarmo Tamm esitas 13.01.2025 Keskkonnaametile metsateatiseid riigimetsa kvartali PY262 eraldistel 901, 902 ja 903 raadamise tegemiseks. Raie kvartali PY262 eraldisel 901 on kavandatud 0,34 ha suurusel alal, kavandatud raieaht on 45 tm, eraldisel 902 0,07 ha suurusel alal, kavandatud raieaht on 10 tm ning eraldisel 903 0,02 ha suurusel alal, kavandatud raieaht on 5 tm. 24.01.2025 esitas Tarmo Tamm metsateatiseid kvartali PY262 eraldisele 901 ja PY273 eraldisele 901 raadamise tegemiseks. Raie kvartali PY262 eraldisel 901 on kavandatud 0,63 ha suurusel alal, kavandatud raieaht on 20 tm ning kvartal PY273 eraldisel 901 0,08 ha suurusel alal, kavandatud raieaht on 8 tm. Metsateatiseid on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (metsaregister) vastavalt nr 50001098436, 50001098647, 50001098648, 50001102634 ja 50001102633 all.

Metsateatistega nr 50001102634 ja 50001102633 kavandatavad raiealad asuvad Natura 2000 võrgustikku kuuluval Kõnnumaa-Väätsa linnualal ja Kõnnumaa loodusala ning Vabariigi Valitsuse 08.03.2007 määrusega nr 72 „Aela maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) kaitse alla võetud Aela maastikukaitseala Mustsoo sihtkaitsevööndis. Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala ning Aela maastikukaitseala Mustsoo sihtkaitsevöönd

asuvad metsateatistega nr 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatud raiete mõjualas, milleks loetakse kuni 30 m¹.

Raie on kavandatud 35kV AS-120 elektriõhuliini (kõrgepingeliin) kaitsevööndis. Ehitusseadustiku § 77 lõige 1 kohaselt on elektripaigaldise kaitsevöönd iseseisvaks ehitiseks olevat ja elektrituruseaduse tähenduses elektripaigaldist ümbritsev maa-ala, kus kinnisasja kasutamist on piiratud elektripaigaldise ohutuse ja kaitse tagamiseks.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtsusest.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Raie riigimetsa kvartal PY262 eraldisel 901 on kavandatud 0,34 ha suurusel alal, kavandatud raie mahuga 45 tm, eraldisel 902 on raie kavandatud 0,07 ha suurusel alal, kavandatud raie mahuga 10 tm ning eraldisel 903 on raie kavandatud 0,02 ha suurusel alal, kavandatud raie mahuga 5 tm, kvartal PY262 eraldisel 901 on raie kavandatud 0,63 ha suurusel alal, kavandatud raie mahuga 20 tm ning kvartal PY273 eraldisel 901 on raie kavandatud 0,08 ha suurusel alal, kavandatud raie mahuga 8 tm.

Raadamise eesmärgiks on 35kV AS-120 elektriõhuliini (kõrgepingeliin) kaitsevööndi hooldustööd ja elektripaigaldise toimimise tagamine. Vastavalt majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määruse nr 73 „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded” (edaspidi määrus nr 73) § 10 lõige 1 punkt 4 on 35kV AS-120 õhuliini kaitsevööndi ulatus 25 meetrit mõlemal pool liini telge. Määruse nr 73 § 9 lõike 5 alusel on kaitsevööndiga ehitise omanikul kaitsevööndi korrashoiuks õigus teha kaitsevööndiga hõlmatud metsamaa raadamist MS sätestatud korras.

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

¹ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rmk.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

Metsateatistega nr 50001098436, 50001098647, 50001098648, 50001102634 ja 50001102633 kavandatud raiala asub Harju maakonnas Kose vallas, kus kehtib Kose Vallavolikogu 22.06.2021 otsusega nr 284 kehtestatud Kose valla üldplaneering², millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raadamise käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja³ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raieetöödel on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raieetöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raieetöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raieetöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raieetöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raieetöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Metsateatistega nr 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatav raiala asub Nutulaane maaüksusel (katastritunnus 36302:003:0191), mille sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, metsateatisega nr 50001102633 kavandatav raiala asub Paunküla metskond 495 maaüksusel (katastritunnus 33801:001:0066), mille sihtotstarve on 85% maatulundusmaa ja 15% kaitsealune maa ning metsateatisega nr 50001102634 kavandatav raiala asub Aela

² Kättesaadav: <https://kosevald.ee/uldplaneering>

³ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

maastikukaitseala 1 maaüksusel (katastritunnus 36302:003:0215), mille sihtotstarve on 95% kaitsealune maa ja 5% maatulundusmaa, maaüksused asuvad hajaasustuspriirkonnas.

Raadamine on raie, mida tehakse, et võimaldada maa kasutamist muul otstarbel kui metsa majandamine (MS § 32 lõige 1), antud juhul on raie eesmärgiks elektripaigaldise kaitsevööndi korrashoid. Tegemist on alaga, mis ongi määratud elektripaigaldise ohutuse ja kaitse tagamiseks. Kavandatud raiealade mõjualas (milleks on kuni 30 m) ei ole ühtegi teist kavandatavat raieala.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raiealad asuvad tarna-angervaksa, sinilille, naadi, madal soo, mustika-kõdusoo ja siirdesoo kasvukohatüüpides. Raiealal kasvavad kase ja halli lepa ning kuuse ja männi enamusega puistud.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõearsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raadamine läbi viiakse. Raadamisalaga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raie kavandatakse metsamaastikus, kavandatavad raiealad ei paikne veekogude rannal või kaldal ega märgalal ning aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Aela maastikukaitseala Mustsoo sihtkaitsevöönd, millel metsateatistega nr 50001102634 ja 50001102633 kavandatavad raiealad asuvad ning milline jääb ka metsateatistega nr 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatavate raiealade mõjualasse, asub Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Kõnnumaa-Väätsa linnualal ja Kõnnumaa looduslal. Mustsoo sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine (kaitse-eeskirja § 8 lõige 2).

Metsateatistega nr 50001102634 ja 50001102633 kavandatud raiealale ning metsateatistega nr 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatava raieala mõjualasse, milleks loetakse kuni 30 m, jäävad alad, kus on inventeeritud loodusdirektiivi⁴ I lisas nimetatud metsaelupaigatüübile **vanad loodusemetsad (9010*)** ja **soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*)** vastavad metsaalad.

Lisaks jääb Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel metsateatisega nr 50001102634 kavandatavale raiealale ning metsateatistega nr 50001102633, 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatava raieala mõjualasse, milleks loetakse kuni 30 m, kaitse-eesmärgina nimetamata II kaitsekategooria⁵ linnuliigi **laanerähni** (*Picoides tridactylus*) elupaik (registrikood KLO9129266) ning III kaitsekategooria taimeliigi **pruunikas pesajuur** (*Neottia nidus-avis*) ja **harilik ungrukold** (*Huperzia selago*) kasvukohad (registrikoodid vastavalt KLO9344373 ja KLO9344360).

⁴ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

⁵ I ja II kaitsekategooria liigid on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 määrusega nr 195 „I ja II kaitsekategooriana kaitse alla võetavate liikide loetelu”.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava raadamise keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on Mustsoo sihtkaitsevööndis lubatud metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures metsakoosluse kujundamisel on kaitseala valitsejal õigus esitada nõudeid raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas (kaitse-eeskirja § 9 lõige 3). Pinnast ei kahjusta, kui raie (sh metsamaterjali kokkuvedu) teostatakse sihtkaitsevööndisse jäävas osas külmunud pinnasega või kuiva külmumata pinnasega ning pinnasekahjustuse ohu korral tööd koheselt katkestatakse.

Vesi - kavandaval raiel ei ole veerežiimile olulist negatiivset mõju. Raialal ja selle läheduses ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata.

Välisõhk ja kliima - kavandaval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raie on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele ja väikeses mahus, seega ei mõjuta raied eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - kavandatud raie neid elemente ei mõjuta. Raie on kavandatud kokku 1,14 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liiklusköormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks päev. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Metsateatistega nr 50001102634 ja 50001102633 kavandaval raialal kogu ulatuses ning metsateatistega nr 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatava raiala mõjualas,

milleks loetakse kuni 30 m, asuvad Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj” lisa 1 punkti 1 alapunktis 18 ja punkti 2 alapunktis 154.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärkidele. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Kõnnumaa-Väätsa linnuala ega Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisenähtude käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. Looduskaitseseaduse (LKS) § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavalt osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud raialal ei ole Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevate liikide leiukohti, kuid on Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevad loodusdirektiivi metsaelupaigad vanad looduspõõsad (9010*) ja soo-lehtmetsad (9080*). Kavandatud raadamine on vajalik 35kV AS-120 elektriõhuliini (kõrgepingeliini) kaitsevööndi hooldustöödeks, et tagada õhuliini ohutu toimimine. Kavandatav raadamine ei mõjuta olulisel määral metsaelupaikadeid, kuna kavandatav raieala hõlmab metsaelupaikadest kokku vaid 0,26 ha suuruse ala ning raadamist teostatakse elektriliini kaitsevööndi alal ulatuses, mis tagab ohutu liini puhastuse. Raadamise käigus raiutakse liinile ohtlikud puud, kuid mitte laiemalt kui kaitsevöönd (25 meetrit mõlemal pool liini telge, lähtuvalt majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määruse nr 73 § 10 lõige 1 punktist 4). Metsaelupaikadesse jäävates osades langetatakse ainult ohtlikud puud ja need jäävad metsast välja viimata (jätakse kaitsevööndist väljapoole metsaelupaiga alale elustikupuudeks). Tehnikaga on väljaspool olemasolevaid teid lubatud liikuda vaid avatud liinikoridoris ning rasketehnikaga on lubatud teostada raiet (sh metsamaterjali kokkuvedu) külmunud pinnasega või külmumata kuiva pinnasega ja pinnasekahjustuse ohu korral tuleb tööd koheselt katkestada. Puistu raiumine kavandatud raialal ei mõjuta elupaikadeid negatiivselt kaugemal kui 30 m.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raialal ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku

⁶Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätet (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxsa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav väikesemahuline raie ei mõjuta ebasoodsalt Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Metsateatistega nr 50001102634 ja 50001102633 kavandatav raadamine asub kogu ulatuses Aela maastikukaitsealal (Mustsoo sihtkaitsevööndis) ning metsateatistega nr 50001098436, 50001098647 ja 50001098648 kavandatava raadamise mõjualas, milleks loetakse kuni 30 m asub Aela maastikukaitseala (Mustsoo sihtkaitsevööd). Mõju maastikukaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2. Loodusdirektiivi metsaelupaigatüübi vanad loodumetsad (9010*) ja soo-lehtmetsad (9080*) kaitse kuulub ka Aela maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulka (kaitse-eeskirja § 1 lõige 3).

Metsateatisega nr 50001102634 kavandatav raieala asub kogu ulatuses II kaitsekategooria linnuliigi laanerähni (*Picoides tridactylus*) elupaigas ning liigi elupaik asub metsateatistega nr 50001102633, 50001098436 ja 50001098648 kavandatava raie mõjualas, milleks loetakse kuni 30 m.

Laanerähn on väikese arvuline haudelind, kes Eesti punase nimestiku järgi kuulub kategooriasse "ohualdis" ning on arvatud looduskaitsealase alusel vähearvuka ja ohustatud liigina II kategooria kaitsealuste liikide hulka. Laanerähn on eelkõige tüüpiline vanametsa liik, kuid toitumas kohatakse teda ka raiesmikel, kui seal leidub piisavalt või selle ümbruses on hulgaliselt kahjustatud või surnuid puid. Ohuteguriteks peetakse raietega pesitsus- ja toitumiselupaikade hävimist ning häirimist. Metsade majandamise tulemusena väheneb metsade vanus ja rähnile sobivate elupaikade pindala. Kavandatavad raied ei kahjusta ülemäära laanerähni elupaigaks sobivat maasikku, kuid pesitsusaegsete häiringute vältimiseks on elupaigas vajalik raietöödest hoiduda 01. aprillist kuni 15. juulini.

Kavandatavatel raiealadel ja nende vahetus mõjualas, milleks loetakse kuni 30 m, ei esine muid Aela maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raie mõjutaks.

Lisaks eelnevalt käsitletule asuvad kavandatavatel raiealadel või nende mõjualas, milleks loetakse kuni 30 m, III kaitsekategooria taimeliikide pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*) ja harilik ungrukold (*Huperzia selago*) kasvukohad. Antud liikide kaitse ei ole nimetatud Aela maastikukaitseala kaitse-eesmärkide hulgas.

Pruunika pesajuure kasvukohtadeks on valdavalt salumetsad, puisniidud, sarapikud, harvem ka lodumetsad. Ohtudeks peetakse puistupõhiselt lageraie ja tugevat harvendust. Ei kahjusta kasvukohta, kui raie töid teostatakse ainult kuiva või külmunud pinnasega.

Harilik ungrukold kasvab peamiselt varjukates kuuse- ja segametsades. Hoolimata varjulembusest on ta tundlik konkurentsi suhtes ning ei saa kasvada suurekasvuliste rohhtaime poolt domineeritud koosluses. Ei kahjusta kasvukohta, kui raie töid teostatakse ainult kuiva või külmunud pinnasega.

Raiealal ja selle vahetus mõjualas (kuni 30 m) ei leidu muid kaitstavaid loodusobjekte, sh kaitsealuste liikide leiukohti.

Kaitse-eeskirja § 9 lõige 2 kohaselt on kaitseala valitseja nõusolekul sihtkaitsevööndis lubatud olemasolevate rajatiste hooldustööd.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatava raadamisala pindala on vaid 1,14 ha ja selle mõjualas ei kavandata muid raieid, seega koosmõju ei ole.

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, Aela maastikukaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Metsaelupaika vanad loodusmetsad ja soo-lehtmetsad jäävas osas langetada ainult liinile ohtlikud puud ja jätta need metsast välja viimata (kaitsevööndist väljapoole metsaelupaiga alale elustikupuudeks).

Pinnase kahjustamise vältimiseks teostada rasketehnikaga raietöid (sh metsamaterjali kokkuvedu) Mustsoo sihtkaitsevööndisse jäävas osas külmunud pinnasega või külmumata kuiva pinnasega. Pinnasekahjustuse ohu korral tuleb tööd koheselt katkestada.

Tehnikaga on väljaspool olemasolevaid teid lubatud liikuda vaid avatud liinikoridoris.

LKS § 55 lõike 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal. Raietööde (sh metsamaterjali kokkuvedu) tegemine on laanerähni elupaigas liigi paljunemise ja poegade kasvatamise perioodil 01. aprillist kuni 15. juulini keelatud. Sama paragrahvi lõige 6¹ sätestab, et keelatud on looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tipaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani. Raietöödele seatud ajaline piirang tagab pesitsusrahu ka teistele metsalindudele.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järeldus

Kavandatud raadamisel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Kõnnumaa-Väätsa linnuala ja Kõnnumaa loodusala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Teet Tamm
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond